

Även moderater tycker besparingar är jobbiga

I dagarna har jag som moderat politiker upplevt något som för några år sedan inte varit möjligt. Jag diskuterade dagisfrågor med Stockholms socialdemokratiska socialborgarråd vid en debatt ordnad av föräldrar med barn på dagis – och socialdemokraten stod mot väggen under det att jag argumenterade tillsammans med dagisföräldrarna. En dagisdebatt där moderaten inte måste förklara sig och socialdemokraten står mer eller mindre svarslös tillhör inte vanligheten, det vet alla moderata socialpolitiker. Helt enkelt därför att den som vill förändra – vi moderater – ofta blir bemött med misstro från den verksamhet man vill förändra. Vårt krav på valfrihet och sänkt kommunalskatt har alltid av motståndarna vänts emot oss som ett hot med

STEN NORDIN är oppositionsborgarråd (m) i Stockholms stad.

verksamheter såsom dagis, där föräldrarna just därför att de inte haft någon valfrihet känt stor osäkerhet inför varje förändringsförslag.

Radikala förändringar

Varför var det så stor skillnad vid denna debatt? Jo, det var en debatt organiserad av föräldrar med barn på enskilt drivna förskolor, en verksamhet som socialdemokraterna tillsammans med miljöpartiet och vänstern hotar. I Stockholm – i likhet med många andra moderatstyrda kommuner – innebar förra mandatperioden en radikal förändring inom den institutionaliserade barnomsorgen. Inte mindre än 21 procent – drygt 7.000 – av förskolebarnen i Stockholm vistas på dagarna på enskilda daghem och tas då om hand av 1.600 anställda. Med föräldrar, mor- och farföräldrar, äkta hälfter/sambor etc till de anställda har vi kanske uppåt 50.000 stockholmare som har mer eller mindre nära kontakt med enskild barnomsorg. En

kontakt som nog i de allra flesta fallen är positiv, till och med mycket positiv. Det är en stor samhällsförändring, en stor landvinning för det civila samhället – dock fortfarande grundad på skattepengar. Men politikernas möjlighet till klåfingrighet eller makt att detaljstyra en viktig del av den sfär som rimligen tillhör det privata – omsorgen om våra barn – har minskat radikalt utom på en punkt: Anslagen kan dras in – eller det räcker att, som dagens rödgröna majoritet, strula och skapa en allmän osäkerhet så torde döden för denna civila sektor med tiden vara ett faktum.

Djupgående förändringar

Varför berättar jag nu om detta i en kommentar kring det moderata programarbetet? Jo, för detta visar att även relativt små reformer har skapat vad jag ser som långsiktigt djupgående förändringar i vårt Sverige. Vårt parti har en stor del i detta som vi med rätta kan vara stolta över, och

i det kommande programarbetet måste vi föra en dialog om hur vi går vidare för att låta det civila samhället växa.

Vid läsning av den ingalunda inbjudande men mycket tänkvärda texten *En värld av möjligheter*, som redovisar det förberedande programarbetet, kan jag inte befria mig från känslan att den svåra dialogen glöms bort. Vi glömmet ofta bort att skriva för dessa 50.000 stockholmare – ja, med friskolorna och enskilt driven äldreomsorg är antalet personer med nyvunna erfarenheter från en avpolitiserad det dubbla bara i Stockholm – och deras likar runt om i landet vars liv så tydligt blivit positivt påverkat av moderat politik. Dessutom skall vi nå alla dem som av olika skäl ännu inte tagit första steget mot mer vardagsmakt.

Främmande formuleringar

I *En värld av möjligheter* skriver man välformulerat, ibland spänstigt, om såväl problem som möjligheter, om historien och framtiden. Men alltför ofta är formuleringarna, lämnade utan djupare förklaringar som de är, främmande för de flesta av oss vanliga läsare. Ta till exempel denna mening: ".....statliga eller kommunala besparingar inte heller är tillfälliga utan snarare inledningen på en mera grundläggande förnyelse av politikens roll gentemot sina uppdragsgivare". Tänk om jag hade formulerat mig så på debatten inför de oroliga föräldrarna med barn på enskilda dagis. De har, även om inga-

lunda alla (ännu) är moderata väljare, upptäckt att det är moderaternas politik som röjt hinder för att de skall få ta ansvar för sina barns vardag. En sådan deklARATION, vilken jag som aktiv moderat och därtill yrkespolitiker kanske är tränad att tolka, ter sig för dem som en främmande ideologisk nedskärningsiver, vars för dem närliggande konsekvens kan vara att den nyvunna valfriheten känns hotad. Även moderata väljare upplever trots allt besparingar som jobbiga även om de i högre grad än andra är beredda att inse deras nödvändighet. Stegen vi måste ta, som gör att alla kan hinna med i omställningen från politiker-makt till medborgarmakt får inte glömmas bort i iveren att formulera målet.

Det finns i texten många formuleringar av det slaget. Formuleringar som i bästa fall för politiker-moderaten är förståeliga, för att man menar sig känna till även de underliggande resonemangen, men som för den vanlige medborgaren, som kanske just fått möjlighet att återerövra en del av det civila samhället, inte känns särskilt lockande eller ens begripliga. Uttryck som att man skall ha en bred "användbarhet" tror jag slår lika fel som den hurtiga uppmaningen: "Medborgarskapet borde bli varje människas nya roll" !

Kanske tycker någon att jag läser *En värld av möjligheter* med en njugg inställning. Det är inte meningen, inte heller att slå ner på ambitiösa textförfattare som, vilket jag redan sagt, presterat en mycket tänkvärd

text. Men för att tala i klartext är jag rädd att vi som sedan tonåren är tränade politiker och samhällsdebattörer skriver texter för varandra vilka lämnar den vanlige medborgaren utanför.

Privilegiebärande medelklass

När jag sedan läser vidare i texten upptäcker jag med viss förvåning att medelklassen, som numera hyllas av Göran Skytte i Aftonbladet, i *En värld av möjligheter* beskrivs som privilegiebevarare som gärna slipper engagera sig i sina barn och åldringar! Generella beskrivningar av den passiviserade medelklassen är en politikermyt som jag tycker att vi en gång för alla ska rensa ut ur våra texter. Mina erfarenheter av människor är rakt motsatta. Den växtkraft som den civila sfären visade när chansen äntligen gavs efter 1991 års val pekar på något helt annat än ett samhälle där man blivit nöjd med att slippa engagemang. Det "ideella credot" som efterlyses finns nog närmare än textförfattarna tror. Det ser vi i ideella föreningar, i församlingar, i företaget, i engagemanget i de nya fria skolorna och daghemmen. Jag tycker inte att moderaterna skall ikläda sig en fostrande ton. Det finns så mycket annat att göra för att all idealism hos människorna verkligen skall få utlopp och livsluft.

Samhällsförändringen går ibland snabbt, jag menar inte att vi skall skygga för stora förändringar. Men i grunden tror jag mig veta att den oftast sker stegvis.